

ת"פ (חיפה) 17378-02-24 - מדינת ישראל נ' מוחמד סואעד

ת"פ (חיפה) 17378-02-24 - מדינת ישראל נ' מוחמד סואעד מחוזי חיפה

ת"פ (חיפה) 17378-02-24

מדינת ישראל

נגד

מוחמד סואעד

בית המשפט המחוזי בחיפה

[28.11.2024]

לפני כבוד השופט אינאס סלאמה

ע"י ב"כ עוה"ד עלאא סלימאן ואח'

גזר דין

פתח דבר

1. הנאשם בתיק זה הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של סחיטה באיומים, עבירה לפי סעיף 428 רישא + 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק") וסיוע לסחיטה באיומים, עבירה לפי סעיף 428 סיפא + 31 לחוק.

הסדר הטיעון לא כלל הסכמה בדבר העונש אשר יגזר על הנאשם, תוך שהוסכם כי כל צד "יטען באופן חופשי". עוד הוסכם, להפנות את הנאשם לשירות המבחן לצורך קבלת תסקיר אודותיו, שעה שמדובר בתסקיר חובה (הנאשם הוא יליד 9.3.2004). בהתאם, הוריתי על הגשת תסקיר, טרם שמיעת טיעוני הצדדים לעונש.

כתב האישום המתוקן

2. על פי האמור בכתב האישום המתוקן, שעיקרו יובא להלן; מוחמד סואעד יליד 2003 (להלן: "מוחמד") הוא חברם של הנאשם ושל אחיו ממדוח סואעד יליד 1997 (להלן: "ממדוח"). מוחמד וב' ילידת 2004 (להלן: "ב'") הינם קרובי משפחה.

בתאריך 21.1.2024 תיאמו א', יליד 1996 (להלן: "המתלונן") וב' להיפגש, לבדם, בסמוך לשעה 19:30 באזור חוצות מול ביג בכרמיאל (להלן: "המקום"). המתלונן הגיע אל המקום ברכב מסוג ב.מ.וו (להלן: "רכב הב.מ.וו") וב' הגיעה ברכבה, והשניים נפגשו בחניית הרכבים מול חנות שופרסל (להלן: "מקום המפגש"). בהגיעה למקום, יצאה ב' מרכבה ונכנסה לרכב הב.מ.וו, התיישבה במושב שליד הנהג ונסעה עם המתלונן ברכב הב.מ.וו לפארק בכרמיאל, שם הם טיילו ברגל. בסמוך לשעה 21:00 חזרו המתלונן וב' למקום המפגש באמצעות רכב הב.מ.וו.

בהיותם במקום המפגש, ישבו המתלונן וב' ברכב הב.מ.וו ושוחחו ביניהם. בעודם משוחחים, הגיע למקום המפגש הנאשם, כשהוא נוהג ברכב מסוג הונדה סיוויק (להלן: "רכב ההונדה") ולידו יושב אחר, קטין יליד 2009. הנאשם הבחין בב' כשהיא יושבת ברכב הב.מ.וו ליד המתלונן (להלן: "ההתרחשות").

3. באותה העת, מוחמד, ממדוח ומוראד סואעד, יליד 2001 (להלן: "מוראד"), שהו יחדיו בכרמיאל ברכב מסוג מאזדה (להלן: "רכב המאזדה"), כאשר מוראד נוהג ברכב, מוחמד יושב לידו וממדוח יושב מאחור. בשלב זה, התקשר הנאשם אל ממדוח ועדכן את מוחמד וממדוח בהתרחשות. בסיום השיחה החליט מוחמד לחטוף את המתלונן ולאיים עליו כדי להניע אותו להעביר להם כספים בניגוד לרצונו (להלן: "התוכנית").

על מנת לקדם את התוכנית, לאחר השיחה, ביקשו מוחמד וממדוח ממוראד לנסוע למקום המפגש על מנת לאתר את המתלונן ואת ב', ומוראד נענה לבקשתם. כעבור עשר דקות לערך, מוחמד ממדוח ומוראד הגיעו באמצעות רכב המאזדה למקום בו שהה הנאשם או אז ביקש מוחמד מהנאשם לעבור לרכב המאזדה. בהמשך לכך, יצא הנאשם מרכב ההונדה, נכנס לרכב המאזדה, הצטרף למוחמד, ממדוח ולמוראד והתיישב מאחור. מיד לאחר מכן, מוחמד ממדוח, הנאשם ומוראד נסעו ברכב המאזדה בסמוך לרכב הב.מ.וו ובשלב מסוים, חלקם, לרבות מוחמד, יצאו מרכב המאזדה במטרה לאתר את המתלונן. בשלב זה הבחינה ב' במוחמד, ובשל חששה ממנו על רקע קרבתם המשפחתית, היא ביקשה מהמתלונן לנסוע ממקום המפגש. המתלונן וב' נסעו לחניון הסמוך למקום המפגש וניסה להחנות את רכב הב.מ.וו. המתלונן הבחין ברכב המאזדה, או אז החל בנסיעה מהירה מהמקום במטרה להימלט מפני מוחמד, ממדוח והנאשם. בהמשך לכך, יצא מוחמד מרכב המאזדה וצעק לעבר המתלונן שיעצור. בפחדו ממוחמד, ממדוח ומהנאשם המשיך המתלונן בנסיעה ביחד עם ב' ברכב הב.מ.וו ונמלט מהמקום. המתלונן הסיע את ב' לתחנת אוטובוס הסמוכה למקום המפגש והמשיך בנסיעה בכביש 85 לכיוון צפון.

4. בשלב זה, מוחמד וממדוח נכנסו לרכבו של מוחמד מסוג קיה (להלן: "רכב הקיה"), אשר חנה באותה העת בסמוך למקום המפגש, ונסעו בעקבות רכב הב.מ.וו, כאשר ממדוח נוהג ברכב הקיה ומוחמד יושב לידו. בנוסף, הנאשם נכנס לרכב ההונדה ואף הוא החל בנסיעה בעקבות רכב הב.מ.וו. כל זאת, עשה מוחמד בסיועם של הנאשם וממדוח במטרה לאתר את המתלונן ולממש את התוכנית.

מוחמד, ממדוח והנאשם נסעו לכיוון בו נסע המתלונן. לאחר שהמתלונן פנה לכביש 804 והגיע סמוך לראס אל-עין, מוחמד וממדוח איתרו את רכב הב.מ.וו, עקפו אותו וביצעו חסימה, או אז יצאו ממוחמד וממדוח מרכב הקיה ורצו לעבר המתלונן. מוחמד נכנס לרכב הב.מ.וו, התיישב במושב הקדמי ליד מושב הנהג, נטל את הטלפון הנייד של המתלונן ודרש ממנו לנסוע לכיוון ראס אל עין וממדוח חזר לרכב הקיה ונסע בעקבותם. במהלך הנסיעה, מוחמד דרש מהמתלונן לפנות לכביש ללא מוצא בכניסה לראס אל עין, שם הורה לו לעצור את רכב הב.מ.וו, כאשר כל העת ממדוח נוסע בעקבותם ברכב הקיה והנאשם נוסע בעקבותם ברכב ההונדה.

לאחר עצירת רכב ה.מ.ו., יצא מוחמד מרכב ה.מ.ו., והורה למתלון לצאת גם הוא. לאחר צאתם מרכב ה.מ.ו. יצא ממדוח מרכב הקיה וניגש אליהם. באותה העת, החנה הנאשם את רכב ההונדה בסמוך למוחמד וממדוח והמתלון, יצא ממנו וניגש אל מוחמד, ממדוח והמתלון. בשלב זה, מוחמד, בסיועם של הנאשם וממדוח החל לאיים על המתלון בעל פה ובהתנהגות בפגיעה שלא כדין בגופו, ברכושו ובחירותו ולהטיל עליו אימה על מנת להפחידו או להקניטו וכדי להניע אותו להעביר לו סכומי כסף, הכל כמפורט להלן.

בהמשך, דרש מוחמד מהמתלון את הקוד לרכב ה.מ.ו. והסבר כיצד להתניע אותו, והמתלון עשה כן, בשל פחדו ממוחמד, ממדוח והנאשם.

5. בשלב מסוים, מוחמד הורה למתלון להיכנס לרכב הקיה והוא עשה כן. ממדוח נכנס למושב הנהג ונסע ברכב הקיה לשטח מיוער סמוך (להלן: "השטח המיוער") ביחד עם המתלון. באותו זמן, מוחמד נכנס למושב הנהג ברכב ה.מ.ו. ונסע באמצעותו לראס אל עין, וכעבור מספר דקות חזר לשטח המיוער.

בהיותם בשטח המיוער, דרש מוחמד, בנוכחות הנאשם וממדוח ובסיועם, מהמתלון, למשוך כסף בכספורט ולשלם לו סך של עשרות אלפי שקלים. בשל האיומים והטלת האימה כאמור ובשל פחדו של המתלון וחשש לחייו, פעל המתלון בהתאם להנחייתו של מוחמד והסכים למשוך כספים מכספומט. בהמשך לכך, נכנס מוחמד למושב הנהג ברכב ה.מ.ו. והורה למתלון להיכנס למושב שלידו, ושניהם נסעו לבנק לאומי בכפר ראמה (להלן: "הבנק") על מנת שהמתלון ימשוך כסף עבור מוחמד. בהגיעם בסמוך לבנק, ניגש המתלון אל כספומט הבנק משך של 4,500 ₪, חזר לרכב ה.מ.ו. שם העביר אותם למוחמד.

6. בשעה 00:00 לערך, מוחמד והמתלון חזרו לשטח המיוער, שם המתינו ממדוח והנאשם. בעודם בשטח המיוער, מוחמד פנה אל המתלון ואמר לו כי לאחר השעה 00:00 ניתן למשוך עוד סכומי כסף ודרש ממנו לעשות כן. בשלב זה, מוחמד אשר החזיק בטלפון הנייד של המתלון, נכנס לאפליקציית הבנק המותקנת בו, וביצע פעולה לצורך משיכת כספים ללא כרטיס, באמצעות שליחת קוד לטלפון הנייד של המתלון.

בהמשך לכך, נכנס הנאשם, בהוראת מוחמד, למושב הנהג ברכב ה.מ.ו. כשבאותה העת הטלפון הנייד של המתלון נמצא ברשותו וכאשר המתלון יושב במושב שלידו. בשלב זה, נסע הנאשם עם המתלון אל הבנק על מנת שהמתלון ימשוך סכום כסף נוסף עבורו ועבור מוחמד.

בהגיעם בסמוך לבנק, מסר הנאשם למתלון את הקוד שנשלח למכשיר הטלפון הנייד של המתלון, והמתלון יצא מרכב ה.מ.ו. וניגש אל הכספומט למשוך סכום כסף נוסף כאמור.

בהגיע המתלון אל הכספומט הוא פגש במקום עובר אורח שנכח שם, פנה אליו ואמר לו כי הוא נחטף וביקש ממנו להזעיק משטרה למקום. בעקבות זאת, התקשר אותו אדם למוקד 100 של המשטרה ודיווח על האירוע. משהבחין הנאשם כי האחר מדווח למשטרה, הוא יצא מרכב ה.מ.ו. ונמלט בריצה מהמקום כשברשותו מפתח ה.מ.ו. עד כאן סקירת עיקרי כתב האישום המתוקן.

תסקיר שירות המבחן

7. כאמור לעיל, שירות המבחן ערך תסקיר על אודות הנאשם. בתסקיר, עמד שירות המבחן, בין היתר, על רקעו האישי והמשפחתי של הנאשם. בכלל זה צוין, כי הנאשם בן 20, רווק. טרם מעצרו עבד כפועל "יצור במפעל "כתר" בכרמיאל. הוא בן למשפחה בדואית, המונה זוג הורים ו- 5 ילדים. אביו עובד כנהג הסעות ואמו עובדת כמלווה לתלמידים בעלי צרכים מיוחדים. תואר קשר תקין בין הנאשם לבין בני משפחתו, המבוסס על קרבה ותמיכה הדדית. הנאשם מסר, כי סיים 12 שנות לימוד, ובידו תעודת בגרות מלאה. הוא שלל בעיות משמעת והתנהגות במסגרת החינוכית. ממידע שהתקבל משירות המבחן לנוער, עלה כי הוא למד עד כיתה י"א ונשר מבית הספר מתוך "העדר עניין בלמידה". הנאשם ציין, כי בשל סכסוך בין אביו לבין משפחתו המורחבת, עברה המשפחה להתגורר למשך תקופה מסוימת בנחף ולאחרונה חזרה לכפר מגוריהם (כמאנה).
8. בכל הנוגע לעבירות מושא כתב האישום המתוקן, הנאשם שלל היכרות עם המתלונן. לדבריו, במהלך שהותו במקום, הוא הבחין בב' אותה זיהה מכפר מגוריו ומתוך תפסיתו אודות פגיעה בכבוד המשפחה, יצר קשר עם אחיו שהגיע למקום יחד עם קרוב משפחה של ב' (מוחמד), שלטענתו, אילץ אותו לבצע את המעשים מושא כתב האישום. זאת, תוך שחווה מצדו איום ממשי על חייו ומתוך חשש וחוסר אונים ממוחמד. לפי שירות המבחן, ניכר היה כי הנאשם נוקט עמדה השלכתית.
9. בבואו להעריך את הסיכון לעבריינות והסיכוי לשיקום, התרשם שירות המבחן מבחור צעיר אשר גדל באווירה משפחתית מתוחה במיוחד, בשל הסכסוך המתמשך עם משפחת אביו המורחבת, כאשר הנאשם סבל מפגיעה קשה ומתמשכת מצד בני דודיו. שירות המבחן התרשם, כי הנאשם התקשה לקבל אחריות מלאה על מעשיו. אשר לסיכויי השיקום, התרשם שירות המבחן מיכולתו של הנאשם להשתלב בעבודה באופן רציף, וכן מהימנותו מצריכת חומרים משני תודעה. צוין, כי הוא גם ביטא רצון להימנע ממעורבות בהפרות חוק בעתיד ורצון לנהל אורח חיים תקין. על רקע מכלול הגורמים, העריך שירות המבחן קיומו של סיכון בינוני להישנות מעשים דומים בעתיד, ברמת חומרה גבוהה.
10. על סמך כל אלה, "במיוחד הערכת הסיכון, לצד חומרת העבירות והפגיעה שנגרמה לנפגע העבירה כתוצאה מהתנהגותו של [הנאשם]", לא בא שירות המבחן בהמלצה לענישה שיקומית, או לחלופת ענישה בקהילה שיש בה כדי להפחית את הסיכון להישנות מעשים דומים בעתיד. טיעוני הצדדים לעונש

11. לאחר קבלת תסקיר שירות המבחן, נשמעו טיעוני הצדדים לעונש. הן המאשימה והן ב"כ הנאשם הגישו גם טיעונים כתובים. המאשימה הגישה תדפיס מידע פלילי בנוגע לנאשם, וכן את גזר הדין שניתן בעניין "השותפים שלו" על ידי מותב אחר (הכוונה למוחמד ולממדוח).
- לפי המאשימה, "עובדות כתב האישום מדברות בעד עצמם", ומהן מצטיירת תמונה "של נאשם ושותפיו שביצעו את העבירות באופן אכזרי, כוחני ואפשר לראות בכל סעיף וסעיף בכתב האישום את רמת הכיעור והאכזריות והנחישות של הנאשם ושותפיו לסחוט את המתלונן, על רקע המפגש עם ב'. המאשימה טענה, כי "סחיטת אנשים מהמגזר הערבי על רקע מפגשים מהסוג הזה הפכה לנפוצה בתקופה האחרונה וביהמ"ש מתבקש להעביר מסר חד משמעי ... שיש מערכת חוק, תביעה, משטרה, שפועלים לילות כימים על מנת להגן על נפגעי העבירה. ענישה סלחנית עלולה לשדר מסר מוטעה לפיו ביהמ"ש מגלה סבלנות במקרים כאלה".
12. המאשימה ציינה, כי הערכים המוגנים שנפגעו מהמעשים שביצע הנאשם "הם ערכים מוגנים רמים במעלה. עניינם בין היתר בשמירה על שלמות גופו של אדם, ביטחונו, רכושו, חירותו והאוטונומיה האישית שלו". לדידה, בית המשפט העליון ראה בחומרה רבה פגיעה בערכים אלו.
- המאשימה הפנתה לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, בכל הנוגע לכך "שמדובר באירוע שקדם לו הכנה ותכנון על ידי הנאשם ושותפיו. מדובר באירוע ארוך ומתגלגל, אשר לקחו בו חלק גורמים שונים, הצטיידו במספר רכבים. הנאשם ושותפיו לא נרתעו מלבצע פעולות רבות ומגוונות", הכוללות, בין היתר, מרדף, השתלטות על המתלונן, על רכבו ועל מכשיר הטלפון שלו ושלילת חירותו. המאשימה ציינה את סכום הכסף שנסחט מהמתלונן (₪ 4,500) והדגישה, כי הנזק שצפוי היה להיגרם ממעשיו של הנאשם הוא "חמור ביותר", בשל הפוטנציאל להסלמה.
13. המאשימה הפנתה לפסיקה שיש בה כדי לבטא את מדיניות הענישה הנוהגת, ועתרה לקביעת מתחם עונש הולם הנע בין 18 ל- 30 חודשי מאסר בפועל.
- בכגון דא, ציינה המאשימה בטיעוניה לפניי, כי בעניינו של מוחמד עתרה המאשימה "למתחם ענישה בין 36 עד 60 חודשי מאסר". בית המשפט קבע באותו עניין (ראו גזר הדין טמ/2), מתחם עונש הולם הנע בין 22 ל- 36 חודשי מאסר וגזר על מוחמד 24 חודשי מאסר בפועל. אף שהמאשימה סבורה כי המתחם "היה צריך להיות יותר גבוה אך לאור עיקרון אחדות הענישה, ומאחר ולא הוגש ערעור באותו תיק, אנחנו נעתור בתיק זה למתחם הנע בין 18 עד 30 חודשי מאסר לאור חלקו של הנאשם ביחס לשותפים שלו, ולאור עברו הפלילי שבניגוד לשותפים שלו שעברם נקי, מצד אחד לנאשם יש הרשעה קודמת בעבירות מין ומצד שני הוא לקח אחריות וחסך זמן שיפוטי אז נבקש למקם אותו [את עונשו של הנאשם - א' ס'] באמצע המתחם". בנוסף, עתרה המאשימה לעונשים של מאסר על תנאי ופיצוי לנפגע העבירה. כמו כן, חזרה על הבקשה לחלט את רכבו של הנאשם, "אשר שימש אותו בזמן ביצוע העבירות והוא רשום על שמו".

14. ב"כ הנאשם ציין בפתח טיעוניו, כי עברו הפלילי של הנאשם אינו קשור לעבירות מושא התיק כאן. "מה שהיה זה מעשה מגונה ומה שיש היום זה סחיטה באיומים שהתמונה מראה שהוא לא אדם שחוזר על מעשיו". לפני הסנגור, כל חלקו של הנאשם היה בכך שביום האירוע הגיע עם בן דודו הקטין למתחם ביג בכרמיאל, "וראה את המתלוננת ... שהייתה עם הבחור מעראבה והוא כל מה שעשה הוא התקשר לאח[ר] שלו ממדוח. הטלפון של ממדוח עובד רק על רמקול, זאת אומרת הוא לא יכול לענות ולדבר באוזן, ואז מי היה ליד ממדוח? מישהו שקרו לו (כך במקור) מוחמד חסן סואעד, הנאשם השני [מוחמד - א' ס']". לפי הסנגור, לאותו מוחמד, "יש עבר פלילי אדיר, הוא מאיים על כל הכפר ...". רוצה לומר, שמי "שהוביל את כל הדבר הזה", היה מוחמד.
15. במסגרת טיעוניו הכתובים, הפנה הסנגור לפסיקה אשר יש בה, לדידו, כדי להצביע על כך "שמדיניות הענישה נעה במנעד שבין ענישה של מספר חודשי מאסר אשר ניתן לרצות אותם בדרך של עבודות שירות ועד 24 חודשי מאסר בפועל, זאת לצד ענישה נלווית". הוא הדגיש, כי לא קדם למעשים של הנאשם תכנון מוקדם וכי לא מדובר בנאשם "הדומיננטי באישום, אלא הנהג באישום זה בחלקו מאוד זעיר". הסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירות, "היא העובדה שהוא היה צמוד למוחמד, היום חברים וכן קרובי משפחה ... הינם השפעת הנאשם המרכזי עליו, עניין כבוד המשפחה וכן שהוא רצה לעזור לחברו הטוב".
16. בבחינת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ציין הסנגור כי אחותו של הנאשם נפטרה לפני כשנה וכי גם דודו נהרג במלחמת חרבות ברזל בגבול הצפוני, כאשר משאית בה נהג נפגעה מ"טיל ישיר". לנאשם משמעת עצמית והוא תכנן להתחתן, להקים משפחה ולהתקדם בחיים.
- לפי הסנגור, אחיו של הנאשם, ממדוח, "קיבל 14 חודשי מאסר, אם מישהו אחד הוביל את כל הדבר הזה שזה מוחמד ראס, היו שני אחים, זאת אומרת שמה שמגיע לממדוח אמור להגיע גם לנאשם כאן. זה שממדוח קיבל בגזר הדין ברישא ובסיפא סיוע והנאשם קיבל סיוע ובסיפא סיוע [השגיאות במקור] זה לא אומר שהנאשם צריך לקבל עונש יותר ממדוח". הסנגור ביקש אפוא להסתפק בימי מעצרו של הנאשם אשר שוהה במעצר עד תום ההליכים מיום 22.1.2024.
- דבר הנאשם
17. לקראת חתימת הדין אמר הנאשם את דברו כדלקמן:
"אני מצטער מאוד עבור כל מה שקרה. אני מאוד מתחרט, אני מתכוון לחזור לעבודה ואני הייתי עוזר להורים שלי. אני רוצה להתחתן ולהקים משפחה ורוצה להמשיך בעזרת ההורים שלי. אני מתחרט ומצטער".
- דין והכרעה
18. העיקרון המנחה בגזירת הדין הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת העבירה בנסיבותיה ומידת אשמו של הנאשם העומד לדין, לבין סוג העונש שיוטל עליו ומידתו.

בעת קביעת מתחם עונש הולם למעשה עבירה שביצע נאשם, על בית המשפט להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. לאחר קביעת מתחם העונש ההולם, על בית המשפט לאתר את העונש המתאים לנאשם בגבולות המתחם שנקבע, תוך התייחסות לנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה. בית המשפט יכול לחרוג ממתחם העונש, הן לקולא - משיקולי שיקום, והן לחומרה - משיקולי הגנה על שלום הציבור. מתחם העונש ההולם

19. בענייננו, מיוחסת לנאשם עבירה של סחיטה באיומים ועבירה של סיוע לסחיטה באיומים. הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשי הנאשם, הם ביטחונם של המתלונן, שלוות הנפש וכבוד האדם, לרבות זכות לאוטונומיה על גופו ורווחתו. כמו כן, נפגע הסדר הציבורי ושלטון החוק. מדובר בערכים מוגנים חשובים ביותר, אשר בית המשפט העליון עמד לא אחת על הצורך בהגנה עליהם, ובמלחמה לא מתפשרת באלה אשר מנסים לפגוע בהם. בשים לב לאופי המעשים המיוחסים לנאשם, חלקו באירוע כולו ויתר הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, דומני כי הפגיעה בערכים המוגנים כלפי המתלונן היא ברמה בינונית. זאת, מבלי להמעיט ומבלי להקל ראש במעשים. 20. בית המשפט העליון עמד פעמים רבות על הצורך במיגורה של תופעת הסחיטה באיומים ועל החומרה הרבה הנשקפת ממנה. ראו על כך, ע"פ 5052/22 סזנוב נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (11.1.2023) (להלן: "עניין סזנוב"):

"בית משפט זה עמד לא אחת על החומרה הרבה הנשקפת מעבירת הסחיטה באיומים, הפוגעת באופן ניכר בשלום הציבור, בשגרת חייו ובביטחונו, ואשר מצדיקה הטלת עונשים מחמירים ללא פשרות (ע"פ 6918/21 בן נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (20.12.2022); ע"פ 395/22 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 10 (18.5.2022) (להלן: "עניין פלוני")). עבירה זו משבשת באופן חמור את מהלך חייהם התקין של הנסחטים וגורמת להם למצוקה, לכאב ולדאגה (ע"פ 5769/14 אלרואי נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (20.9.2015)). חומרתה היתרה של העבירה באה לידי ביטוי גם בהתחשב במימד הייחודי שטמון בה 'קשר שתיקה' אשר מונע מנפגע העבירה לפנות לעזרתן של רשויות אכיפת החוק, מחשש שמא יתמששו איומי הסחיטה".

21. דברים דומים נקבעו בע"פ 18/20 זועבי נ' מדינת ישראל (20.8.2020) (להלן: "עניין זועבי"), לפיהם:

"עבירת הסחיטה באיומים היא עבירה מכוערת. יש בה כדי לערער את שלטון החוק ולהחליפו בשלטון הבריון. מדובר בכרסום הנורמות של החברה. עבירה זו קשה לאכיפה, שכן לא פעם המתלונן צריך לבחור ממי הוא חושש יותר - מהסוחר באיומים או מהתוצאות של הסחיטה. חברה מתוקנת אינה יכולה להשלים עם התנהגות כזו".

22. פסיקת בית המשפט העליון מחייבת ענישה מחמירה, אשר נותנת בכורה למידת הדין, וכאשר שיקולים אישיים ומידת הרחמים נסוגים מפניה.

בחינת מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות כגון דא, מעלה כי קיים מנעד רחב ביותר של עונשים. כל אחד מהצדדים הפנה לפסיקה, אשר יש בה לדידו כדי לצדד במתחם העונש ההולם לו עתר. עיינתי בפסיקה זו ונתתי דעתי לאמור בה. אפנה להלן לסקירה של פסיקה המבטאת את מדיניות הענישה הנהוגת, ממנה יש להקיש לענייננו, ואשר בין היתר על יסודה, ייקבע מתחם העונש ההולם במקרה דנן;

ע"פ 4416/23 מהרי נ' מדינת ישראל (4.10.2023) - פסיקה אליה הפנתה המאשימה. המערער הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של סיוע לסחיטה באיומים ובסיוע לניסיון סחיטה באיומים. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, המערער סייע לאסוף ולהעביר כספים שהעביר המתלונן לאדם שסחט אותו. באותו מקרה, המתלונן איום כי אם לא יעביר אלפי שקלים, יתפרסם סרטון בו הוא נראה עירום ומבצע פעולות בעלות אופי מיני. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם שנע בין 18 ל- 30 חודשי מאסר, וגזר על הנאשם עונש של 24 חודשי מאסר בפועל (סה"כ 28 חודשי מאסר בפועל לאחר הפעלת מאסר מותנה שעמד לחובתו). לצד ענישה נלווית, שכללה פיצוי למתלונן בסך של 4,000 ₪. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש.

עניין סזנוב - המערער הורשע בעבירה של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 סיפא לחוק. זאת, לאחר שסחטה כסף מהמתלונן, תוך שהיא מאיימת כי תחשוף בפני אשתו את מערכת היחסים האינטימית ביניהם. היקף הסחיטה עמד על סך כולל של כ- 300,000 ₪. על רקע אירועים אלו, נקלע המתלונן למצב כלכלי ונפשי קשה ואף ניסה בשלב מסוים לשלוח יד בנפשו. בית המשפט המחוזי קבע, כי מתחם העונש ההולם נע בין 34 ל- 50 חודשי מאסר בפועל וגזר על המערער 36 חודשי מאסר לריצוי בפועל לצד עונשים נלווים. בית המשפט העליון דחה את הערעור. נקבע, כי אף אם מדובר בקביעת מתחם עונש מחמיר מעט, אין בעונש שהושת על המערער משום סטייה בולטת ממדיניות הענישה וכי גם אם אין המדובר בעונש קל, הוא מבטא כראוי את חומרת המעשים ואת מגמת ההחמרה בעבירות אלו.

ע"פ 1777/20 קבהא נ' מדינת ישראל (24.5.2021) - המערער הורשע בבית המשפט המחוזי בעבירות של קשירת קשר לפשע, סחיטה באיומים וסיוע לירי באזור מגורים. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 ל-36 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים, וגזר על המערער 12 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים. בית המשפט העליון קיבל את ערעור המערער ותוך קבלת המלצת שירות המבחן, העמיד את עונש המאסר בפועל על תקופה של 9 חודשים לריצוי בעבודות שירות. בית המשפט התחשב, בין היתר, בנסיבות האישיות של המערער, עת קבע גם ששליחתו למאסר עלולה להוריד לטמיון את התהליך הטיפולי שעבר.

עניין זועבי - המערער הורשע בבית המשפט המחוזי בעבירה של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 רישא לחוק. זאת, לאחר שסחט באיומים את נפגע העבירה על רקע חוב של הנפגע לאדם אחר בסכום של 120,000 ₪. המערער איים על נפגע העבירה במספר דרכים. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 ל-30 חודשי מאסר בפועל, וגזר על המערער עונש של 12 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים. בית המשפט העליון דחה את הערעור, תוך שקבע כי העונש אינו מבטא חומרה יתרה והוא תומך באינטרס הציבורי להילחם נגד תופעת הסחיטה באיומים.

ע"פ 3541/19 פלוני נ' מדינת ישראל (7.11.2019) - המערער הורשע בעבירות של סחיטה באיומים וסחיטה בכח, שבוצעו חלקן בהיותו קטין וחלקן בהיותו בגיר בסמיכות לגיל קטנות. על המערער הושתו 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, ללא ניכוי ימי מעצרו. לציין, כי מתחם העונש ההולם שנקבע בגין האישום השני שבוצע על ידי המערער בהיותו בגיר, נע בין 6 עד 12 חודשי מאסר בפועל. הערעור נדחה.

ע"פ 7056/17 מנדריצ'נקו נ' מדינת ישראל (11.2.2018) - המערער הורשע באחת עשרה עבירות של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 סיפא לחוק. המערער יחד עם אחרת ועם גורמים עברייניים מחו"ל, קשרו קשר לסחוט כספים מקשישים דוברי רוסית המתגוררים בארץ. בהמשך הצטרף אליהם אדם נוסף. בית המשפט המחוזי קבע, כי מתחם העונש ההולם נע בין 33 חודשי מאסר לבין 5 שנות מאסר והטיל על המערער עונש של 44 חודשי מאסר לריצוי בפועל, תוך הפעלה מצטברת של מאסר מותנה אשר תלוי ועומד נגדו. לציין, כי על המעורב הנוסף נגזרו 14 חודשי מאסר בפועל לאחר שהאחרון הפקיד פיצויים בסך 45,000 ₪. בית המשפט העליון דחה את הערעור, לרבות תוך דחיית הטענה לאפליה וסטייה מעיקרון אחידות הענישה. נקבע, כי גזר דינו של המערער ניתן תוך שמירה על יחס של שקילות בין המעורבים השונים וכי לא נפלה טעות בגזירת הדין.

ע"פ 3672/17 פלוני נ' מדינת ישראל (9.11.2017) - פסק דין אליו הפנה הסנגור. המערער הורשע בעבירה של סחיטה באיומים ונגזרו עליו 9 חודשי מאסר לריצוי בפועל, זאת לצד מאסר מותנה ופיצוי למתלונן. המערער איים על המתלונן על רקע אישי בפגיעה בו ובמשפחתו אם לא יעביר לידיו כספים וזאת במשך כחודשיים בכמעט ארבעים מקרים, במהלכם הועברו למערער סך של כ-30,000 ₪. הערעור נדחה.

ע"פ 1551/15 שולי נ' מדינת ישראל (6.9.2016) - המערער הורשע בריבוי עבירות של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 רישא לחוק (4 עבירות) ולפי סעיף 428 סיפא לחוק (11 עבירות). עוד הורשע המערער ב-15 עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע. מדובר במי אשר יחד עם אחרים קשרו קשר לגבות כספים מאנשים שונים בגין המחאות חוזרות וזו בדרך של סחיטה באיומים, הטרדות טלפוניות והפחדות. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם כל אישום מהאישומים נע בין 18 ל-24 חודשי מאסר בפועל וגזר על המערער 46 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים. הערעור לבית המשפט העליון נדחה, תוך שנקבע כי היה מקום לאבחן בין המערער לבין יתר המעורבים, וכי בית המשפט התחשב בו אף לקולא משגזר עונש כולל לכל האירועים, חרף קביעתו כי מדובר ב-15 אירועים שונים.

- ע"פ 357/15 כעאבנה נ' מדינת ישראל (6.5.2015) - המערער הורשע בעבירה של סחיטה באיומים על רקע צילומים אינטימיים של המתלון עם אישה שאינה אשתו. על המערער נגזרו 36 חודשי מאסר לריצוי בפועל, לצד מאסר על תנאי ותשלום פיצויים למתלון. זאת, לאחר שנקבע מתחם עונש הולם אשר נע בין 24 ל- 48 חודשי מאסר. בית המשפט העליון הקל בעונשו של המערער והעמידו על 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל.
- ת"פ (מחוזי חיפה) 10538-03-22 מדינת ישראל נ' עבאסיון (23.2.2023) - הנאשם הורשע בעבירות של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 רישא לחוק וניסיון התפרצות על פי סעיף 406(ב) לחוק. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 10 ל- 30 חודשי מאסר בפועל וגזר על הנאשם 16 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית.
- ת"פ (מחוזי חיפה) 1539-07-22 מדינת ישראל נ' סובח (13.12.2022) - באותו עניין הורשע הנאשם בריבוי עבירות של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 רישא וסיפא לחוק. הנאשם החליט לסחוט את המתלון על רקע חוב כספי ואיים עליו עשרות פעמים לאחר שהתקשר אליו באמצעות אפליקציית וואטסאפ. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 9 ל- 32 חודשי מאסר בפועל וגזר על הנאשם 12 חודשי מאסר בפועל, תוך הפעלת עונש של מאסר מותנה בן 12 חודשים, כאשר מחציתו בחופף והמחצית הנוספת במצטבר. זאת, לצד ענישה נלווית.
- עד כאן סקירת הפסיקה.
23. אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות מושא ענייננו, יש לתת את הדעת לנזק שנגרם למתלון הן בפן הרכושי והן בפן הנפשי. בעניין זה אציין, כי הגם שלא עומד בפניי תיעוד על פגיעה כזו או אחרת שהותירה משקעים אצל המתלון, ברי כי ניקל לתאר את הפחד והבהלה שאחזו בו במהלך האירוע. בנוסף, יש לתת את הדעת לפוטנציאל הנזק הגדול שעלול היה להיגרם.
- אין להקל ראש בחלקו של הנאשם באירוע. שכן, אלמלא שיחת הטלפון שיזם הנאשם לאחיו ולמוחמד, לאחר שהבחין ב- ב', האירוע כולו לא היה בא לאוויר העולם. אמנם, בכתב האישום המתוקן צוין, ברחל בתך הקטנה, כי בעקבות השיחה היה זה מוחמד שהחליט "לחטוף את המתלון ולאיים עליו כדי להניע אותו להעביר להם כספים בניגוד לרצונו". אולם, כאשר נוסעי רכב המאזדה הגיעו למקום, הנאשם הצטרף לנסיעה במאזדה, ובהמשך חזר בחזרה להונדה, תוך שגם הוא החל בנסיעה בעקבות רכבו של המתלון. בהמשך האירוע, אמנם במרבית המעשים מיוחס לנאשם סיוע על ידי נוכחות, אך בחלקים מהאירוע הנאשם לקח חלק פעיל במעשים, כגון עת נסע עם המתלון ברכבו על מנת שימשוך כסף.
24. סוגיה נוספת עליה יש לעמוד לקראת קביעת מתחם העונש ההולם בענייננו, היא עיקרון אחידות הענישה. בכגון דא, ראו את שנאמר בע"פ 2836/22 מדינת ישראל נ' אמארה, פסקה 18 (7.6.2022) כדלקמן:

- "ככלל, יש להחיל שיקולי ענישה דומים על מי שביצעו עבירות דומות במהותן, בנסיבות דומות, ושהינם בעלי נסיבות אישיות דומות. כאשר מדובר בנאשמים שונים המורשעים במסגרת אותה פרשה, עקרון אחידות הענישה מקבל משנה תוקף. במצב דברים זה מושך עקרון אחידות הענישה לעבר הטלת עונשים דומים על מי שביצעו מעשים דומים, וכן בשמירה על יחס של שקילות בין מבצעים של מעשים הנבדלים זה מזה בחומרתם (ראו למשל: ע"פ 7350/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (14.1.2013); ע"פ 2274/12 אבו מאדי נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (27.2.2013))."
- נדמה שגם המאשימה עצמה ערה לחשיבותו של עקרון אחידות הענישה, ובטיעוניה ביקשה היא להיצמד למתחם שנקבע בעניינו של מוחמד, זאת בשים לב לחלקו של הנאשם.
25. על רקע נסיבות ביצוע העבירה, הערכים שנפגעו מביצועה ומידת הפגיעה בערכים המוגנים, ובשים לב למדיניות הענישה הנהוגה ולמתחמים שנקבעו בעניינם של מוחמד ושל ממדוח בגזר הדין בתיק המקביל, סבורני כי מתחם העונש ההולם את מעשי הנאשם, לכל אורך האירוע, נמצא בטווח שבין 16 חודשי מאסר בפועל לבין 30 חודשי מאסר בפועל. זאת בנוסף למאסר מותנה ופיצויים.
- העונש המתאים לנאשם
26. בבואו לקבוע את העונש המתאים לנאשם, שוקל בית המשפט, כאמור, את הנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה. בהקשר זה, יש להביא בחשבון את הודאתו של הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן, בטרם נשמעו עדים בתיק ולרבות עדות המתלונן ועדותה של ב' על כל המשתמע מכך. הודאת הנאשם בנקודה על פני ציר הזמן בו היא ניתנה, הביאה לחיסכון בזמן שיפוטי לא מבוטל. עוד התרשמתי כי חרטתו של הנאשם כנה ואמיתית. לזכותו של הנאשם פועל גם גילו הצעיר בעת ביצוע המעשים (שעה שטרם מלאו לו 20 שנה). נתתי דעתי גם לנסיבות חייו של הנאשם כפי האמור בתסקיר, וכפי שנטען על ידי בא כוחו.
27. מן הצד האחר ולהבדיל מעניינם של מוחמד וממדוח, להם אין עבר פלילי, כפי שעולה מגזר הדין בעניינם, לחובתו של הנאשם כאן הרשעה בעבירה של מעשה מגונה, בגינה ריצה של"צ וצו מבחן, בנוסף לחיובו לשלם פיצוי לנפגע העבירה. אמנם אין המדובר בעבירה זהה לעבירות בהן הורשע בעניינו, אך אין לומר כי זו הסתבכותו הראשונה עם החוק. בכך, נבדל עניינו של הנאשם לחומרה מעניינם של ממדוח ומוחמד - חרף טיעוני הסנגור לגבי האחרון.
28. בשים לב לנסיבות אלה ובעיקר להודאת הנאשם, מצאתי כי יש למקם את עונשו של הנאשם בחלקו התחתון של המתחם שנקבע בעניינו, תוך קרבה יחסית לרף התחתון של המתחם. זאת, בנוסף להשתת ענישה משמעותית צופה פני עתיד ופיצוי למתלונן. דומני, כי בכך תושג הרתעת הנאשם כמו גם הרתעם של עבריינים בפוטנציה, לבל יבצעו מעשים כגון דא. באופן זה יוגשם עיקרון ההלימה, וכולי תקווה כי הנאשם אשר גילו צעיר ירכז את מאמציו לאחר שחרורו מבית האסורים בטיפול עתידו ומסלול חייו, וכי יבחר הוא לילך בדרך הישר ולא ישוב לסורו.
29. אשר לעתירה לחילוט רכבו של הנאשם, בשים לב לחלקו באירוע ומאחר והענישה שהושתה על מוחמד וממדוח לא כללה מרכיב של חילוט, מצאתי להימנע מחילוט רכב ההונדה.
- סוף דבר
30. על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:
- שמונה עשרה (18) חודשי מאסר בפועל.
 - מאסר זה יימנה מיום מעצרו של הנאשם בתאריך 22.1.2024.
 - עשרה (10) חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, שלא יעבור כל עבירת אלימות מסוג פשע.
 - שישה (6) חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, שלא יעבור כל עבירת אלימות מסוג עוון.
 - פיצוי למתלונן בסך של 4,500 ₪, אשר ישולם תוך 120 ימים מהיום.
- אשר לאופן תשלום סכום הפיצוי שנפסק לחובת הנאשם, החוב מועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, בהתאם למועדים שנקבעו לעיל. ניתן יהיה לשלם את הפיצוי כעבור שלושה ימים מיום מתן גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:
- בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il.
 - מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון *35592-****.
 - במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).
- זכות ערעור תוך 45 ימים לבית המשפט העליון.
- ניתן היום, כ"ז בחשוון תשפ"ה, 28 בנובמבר 2024, בנוכחות הצדדים.